

עין משפט
גַּר מִצֹּהַר

בא ב מיי פֿירא מהל' סנהדרין הל' ג סמג עשין קו טוש"ע ח"מ סי' יז סעיף א ג וסי' כח סעיף ה ו סעיף ט:

ג ונמי' פיי פֿירא מהל' סנהדרין הל' ג סמג עשין קו טוש"ע ח"מ סי' יז סעיף א ג וסי' כח סעיף ט:

ג ונמי' פיי פֿירא מהל' סנהדרין הל' ג סמג עשין קו טוש"ע ח"מ סי' יז סעיף א ג וסי' כח סעיף ט:

י' ד עיין בכי"מ שם הל' ג: יא' ה מיי' שם הל' ד סמג עשין קט טוש"ע ח"מ סי' יז סעיף א:

יב' ו ז מיי' שם טוש"ע שם סי' ה:

יג' ח מיי' פֿירא מהל' עדות הלכה ב סמג עשין כח טוש"ע ח"מ סי' כח סעיף א: יד' ט מיי' פֿירא מהל' אבהי' הל' יג סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' רסג סעיף א:

יז' ט מיי' פֿירא מהל' עדות הלכה ב סמג לאחין קט טוש"ע ח"מ סי' כח סעיף ה:

יז' ב מיי' שם הל' ג ופיה' מהל' חית' הל' ג סמג שם וסי' יג טוש"ע י"ד סי' רמז סעי' יא: יז' ל טוש"ע ח"מ סי' כח סעי' ה:

יח' מ מיי' פֿירא מהל' סנהדרין הל' י סמג עשין קט טוש"ע ח"מ סי' יז סעיף א:

יב' ז מיי' פֿירא שם הל' ג סמג שם טוש"ע ח"מ סי' ט סעיף ו:

ב' ס מיי' שם הל' י ופי"ב שם הל' י"ד סמג שם טוש"ע ח"מ סי' ז סי': **בא** ע מיי' פיי מהל' עדות הלכה א סמג לאחין ריט טוש"ע ח"מ סי' לג סעיף א:

כב' פ מיי' פֿירא מהל' סנהדרין הל' ג סמג עשין קט טוש"ע ח"מ סי' טו סעיף א:

רבינו חננאל

אי נמי לשודא דדייני:
אמר עולא אמר רב הונא מחלוקת בבעלי דינין בשעת משא ומתן, אבל בשעת גמר דין דברי הכל בעמדה. ודיינין בישיבה כדכתיב (ויצמד העם על משה וגו' וכתיב) וישב משה לשפט את העם (ויצמד העם על משה וגו') אימת הוא גמר דין כדבעי דינא למימר איש פלוני אתה זכאי ואיש פלוני אתה חייב. (ל' פ"י עירקאת דמסני, תרגום שרוך נעל: אמר רבה בר רב הונא צורבא מרבנן דידע בשהדותא וזילא ביה מילתא למיזל וימסידה קמי דינא דבעיר מיניה לא לזיזיל. דתנן מצא שק או קופה וכל דבר שאינו דרכו ליטול הרי זה לא יטול. והיינו דכתיב והתעלמת מהם פעמים שאתה מתעלם, כיצד זקן ואינה לפי כבודו. והני מילי עדות סמוך, אבל איסורא אין חכמה ואין תבונה וגו' כל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב. עמידה העדים עשה הוא שנאמר ועמדו שני האנשים וכתבו תורה עשה הוא שנאמר והדרת פני זקן קום עשה דכבוד תורה ערף: פ"י סניגורן כמו מליץ יושר הוא. כלומר יטען לבעל דין היאך יראען. וכן שלא ישב תלמיד בור לפני הדיין. וכן אם יודע אדם בחבורו שהוא גזלן שלא יצטרף עמו לא לדין ולא לעדות. וכן היודע ברין שהוא מרומה שלא יחתכו.

ל:

אי נמי לִשְׁוּדא. לפר"ת דמפרש דשודא למי שירצה הדיין ליתן יתן כֶּרֶךְ לומר דהכל היה בעל דין שכנגדו ת"ח והיה ירא שמה יתן לו כדלמנר (כתובות פה:) תלמיד חכם קודם גבי נכסי לטוביה ולכן שלח ליה שגם זה ת"ח ויעשה שודא למי שירצה:

הכל מודים בעדות דכתיב ועמדו. שסמכו לשני אנשים ולא כתיב ושני אנשים אשר להם הריב יעמדו ועי"ל דקאי נמי אלשאר להם ריב דהיינו בעלי דינין ובגמר דין כדלמריין בסמוך דלית לן ללוקומה דומיא דעדים דהוי כגמר דין:

אפרח ע"י בר אוזוא. אע"ג דבעיין קימה שיש זה הידור כדלמריין פ"ק דקדושין (דף ג.) מ"מ אין איסור שהרי עומד היה ועי"ל דהיא היתה יודעת שצפניה עמד ושלח עשה אלף משום סתימת טענת בעל דינה וכלאו הכי לא דמי לעומד ט מפניו צבית הכסא וצבית המרחץ דהתם ליכא הידור כלל: **והאמר** **מר** בשעת גמר דין **כו'**. אע"ג דהיה יכול להושיצה כדלמנר בסמוך דעשה כצדור תורה עדיף וה"נ עשה כצדור תורה שהיתה אשת חצר איכא למימר שלא רצה להושיצה שלא לסתום טענת בעל דינה אפי' בשעת גמר דין אע"פ שגמר הטענות או שמא אין צאשת חצר לאחר מיתה עשה כצדור תורה עדיף:

אבל איסורא אין חכמה. בסנהדרין פרק כ"ג גדול (דף יח:) דפריך גבי כ"ג מעיד מוהשתעלמט לא מצי לשנויי הא דמעיד היינו צאיסורא דא"כ אפי' מלך נמי דגבי איסורא לא אמרן שמהא אימתו עליך משום דאין חכמה כו' מיהו מינה דהכל שז ואל תעשה הוא ובפרק מי שמתו צברכות (דף יט:) מוכח דשרי אפי' צאיסור דפריך גבי המולא כללס צבגדו פושטו אפי' בשוק מהולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו שמטעמא למת מלוה משום ציון המת ומשני שז ואל תעשה שאני וי"ל דהתם גנאי גדול הוא למת מלוה שאין לו קוצרים לכך שז ואל תעשה שרי מדע דצקוצים לא דמי כצוד ידיהו פסח ומילה וכן לפשוט כללס צשוק גנאי גדול כגנאי מת מלוה צשוק פריך מיניה אזל הכא גבי עדות ליכא גנאי כל כך ולא שרי צאיסורא אפי' בשז ואל תעשה ודמי ליה גנאי דמלא שק או קופה והתם נמי דפריך ממלא שק וקופה מכ"ש פריך וה"מ לשנויי שז ואל תעשה כדמשני צתר הכי אלף דשפיר משני שאני ממון דאימיהב למחילה או שמא אכתי לא אסיק לדעתיה הא שגויא ועי"ל דכשעשין איסור על ידו לא מיקרי שז ואל תעשה והכא כדפירש בקונטרס כגון שצאה אשה לפני חכם להמירה לינשא ותלמיד זה יודע שבעלה חי ובצמוגא שרי אפי' מוציאין ממון על ידו מצעלוי שלא כדין ומלא שק או קופה דמיימי ראייה מיניה כגון שרואה אחר ליטלו והשתא נמי ניחא הא דליצטרך לשנויי התם שאני ממוגא

דלתיבה למחילה (נ"ע"ט תוס' צ"מ ל: ד"ה אלף:) **עשה** דכבוד תורה עדיף. וא"ת כ"ש כצוד מלך שהרי אינו יכול למחול על כצודו ואמאי אוקמיה שמעון בן שטח לינאי המלך צפרק כ"ג בסנהדרין (דף יט.) ויש לומר דשאני דיני נפשות דחמירי אי נמי צמקום שאין חכם מוחל על כצודו חמיר כצוד תורה מכבוד מלך ומה שיכול למחול משום דתורה דלילה היא (נ"ע"ט תוספות וצמ"ס עו. ד"ה מיושב: ורואה

^[1] גיטת רבנו כתיב כגון' כמלך דשרי עירקאת דמסנאי וזכ"ה צ"ח

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

אי נמי לשודא דדייני. יש דין שאינו תלוי צראיית עדים ולא בשצובעה אלף צמה שלג דדיינים נוטה לזכות ולחייב כגון הנך דכתובות (דף פה:) ההוא דלמנר להו נכסי לטוביה ואתו שני טובייה ואמריין התם שודא דדייני למי שהדיין רואה שהוא ראוי לתת לו מתנה אי נמי לשני

שטרות של מנר שנכתבו ציוס אחד ואין ידוע למי מסר המוכר שטרו תחלה אמריין (שם ד.) שודא דדייני אף כאן כך שלח לי אס הדין תלוי בשודא דדייני זה ראוי לזכותו שחכם ולדיק הוא. שודא לשון השלכה כדמתרגמינן ירה ציס שדי צימא (שמות טו): **מחלוקס**. ר' יהודה וחכמים: **דציסה דרב הונא**. משמת רב הונא: **אפרח עלי צר אווזא**. ואשמדו ולא יצין זה שצבילה עמדתי אלף מפני האוזו הפורח וצא עלי: ט' (דיינים. ס"א כלומר תמיה על זה מה דהוא עבד רב נחמן ואומר זה לא דבר): **דייניו בישיבה**. והצא לחלוק כצוד היכי עבד דקאים: ומשני **דיסיב וכו'**. כלומר לא עומד ולא יושב אלף כהדס שימיר הרצועה מן הסנדל: **נעט**. נעט: **דלא מפיים מינאי**. לא עשימי לו טובה ואינו אוהבי: **לא ליקדום וליסיב**. לפני הדיין קודם שיצא בעל דינו ואפי' יושב שותק: **דמיתוי כמלן דמסדר ליה**. טעמניה וגורס שיחדסוהו צמטעים דצריו לדיין ועוצר צלא תשא שמע שוא ^ו כלקמן: **קנע עידינה**. שהדיין רבו ויש לו קציעות ללמוד: **שאין דרכו ליטול**. אס היה שלו: **הרי זה לא יטול**. אינו מוחסר עליו צלא תוכל להשתעלס שאלמנר ^ו והתעללמת פעמים שאתה מתעלס (צ"מ דף ג.): **אזל צאיסורא**. כגון אשה הצאה לפני חכם להמירה לינשא ותלמיד זה יודע שבעלה חי אין חכמה חשוב לנגד ה': **האי עשה**. ועמדו: **והאי עשה**. את ה' אלהיך תירא ^ו לרבות תלמידי חכמים (צ"ק דף מ"א:). **לא יעשה סניגורן לדבריו**. אס דין ולבו נוקפו לומר שהוא טועה לא יחזיק דצריו להציא ראיות להעמידס שהוא צוס לחזור אלף לכל צדייס יחזור להוציא דין לאמימו: **שלא ישב סומדי בור לפניו**. לישא וליתן צדין עמו שלא יטעהו: **שלא יצטרף עמו**. ואע"פ שהעדות אמת: **מדבר שקר**. שגורס לפסוק דין על פי שנים עדים ואין כאן אלף עד אחד: **שהוא מרומה**. שלמד ממוך דצרי עדים שאין עדותס אמת:

באיסורא ^א אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' ^בכל מקום שיש בו חלול ה' אין חולקין כבוד לרב: רב יימר הוה ידע ליה סהדותא למר זוטרא אתא לקמיה דאמימר ^אאותבינהו לכולהו אמר ליה רב אשי לאמימר והאמר עולא מחלוקת בבעלי דינין אבל בעדים דברי הכל בעמידה א"ל האי עשה והאי עשה ^בעשה דכבוד תורה עדיף (סימן סניגורן בור גולת מרמה) ת"ר ^במנין לדיין שלא יעשה ^אסניגורן תלמוד לומר ^אמדבר שקר תרחק ^אומנין לדיין שלא ישב תלמיד בור לפניו ת"ל מדבר שקר תרחק ^א ^במנין לדיין שיודע לחבירו שהוא גזלן ^אוכן עד שיודע בחבירו שהוא גזלן מנין שלא יצטרף עמו תלמוד לומר מדבר שקר תרחק ^במנין לדיין שיודע ברין שהוא מרומה שלא יאמר הואיל והעדים מעידין אחתכנו ויהא קולר

באיסורא ^א אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' ^בכל מקום שיש בו חלול ה' אין חולקין כבוד לרב: רב יימר הוה ידע ליה סהדותא למר זוטרא אתא לקמיה דאמימר ^אאותבינהו לכולהו אמר ליה רב אשי לאמימר והאמר עולא מחלוקת בבעלי דינין אבל בעדים דברי הכל בעמידה א"ל האי עשה והאי עשה ^בעשה דכבוד תורה עדיף (סימן סניגורן בור גולת מרמה) ת"ר ^במנין לדיין שלא יעשה ^אסניגורן תלמוד לומר ^אמדבר שקר תרחק ^אומנין לדיין שלא ישב תלמיד בור לפניו ת"ל מדבר שקר תרחק ^א ^במנין לדיין שיודע לחבירו שהוא גזלן ^אוכן עד שיודע בחבירו שהוא גזלן מנין שלא יצטרף עמו תלמוד לומר מדבר שקר תרחק ^במנין לדיין שיודע ברין שהוא מרומה שלא יאמר הואיל והעדים מעידין אחתכנו ויהא קולר

באיסורא ^א אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' ^בכל מקום שיש בו חלול ה' אין חולקין כבוד לרב: רב יימר הוה ידע ליה סהדותא למר זוטרא אתא לקמיה דאמימר ^אאותבינהו לכולהו אמר ליה רב אשי לאמימר והאמר עולא מחלוקת בבעלי דינין אבל בעדים דברי הכל בעמידה א"ל האי עשה והאי עשה ^בעשה דכבוד תורה עדיף (סימן סניגורן בור גולת מרמה) ת"ר ^במנין לדיין שלא יעשה ^אסניגורן תלמוד לומר ^אמדבר שקר תרחק ^אומנין לדיין שלא ישב תלמיד בור לפניו ת"ל מדבר שקר תרחק ^א ^במנין לדיין שיודע לחבירו שהוא גזלן ^אוכן עד שיודע בחבירו שהוא גזלן מנין שלא יצטרף עמו תלמוד לומר מדבר שקר תרחק ^במנין לדיין שיודע ברין שהוא מרומה שלא יאמר הואיל והעדים מעידין אחתכנו ויהא קולר

עשה דכבוד תורה עדיף. וא"ת כ"ש כצוד מלך שהרי אינו יכול למחול על כצודו ואמאי אוקמיה שמעון בן שטח לינאי המלך צפרק כ"ג בסנהדרין (דף יט.) ויש לומר דשאני דיני נפשות דחמירי אי נמי צמקום שאין חכם מוחל על כצודו חמיר כצוד תורה מכבוד מלך ומה שיכול למחול משום דתורה דלילה היא (נ"ע"ט תוספות וצמ"ס עו. ד"ה מיושב: ורואה

מסורת הש"ס

א) ובשאלמות איתא רבא, ב) ועי' לט.), א) וגירסת הערוך ערך כמס עלורכא מרבנן מתשנין בעס הארץ לא מתשנין ע"כ וגם דרש"י דחולין ז: ד"ה מנחש פירש מפזיר ומזירו בשנועות (ד' ל:) מנחש גרסין צבי"ח ולא צבי"ף עכ"ל רש"י ולדעמי נפקא מינא לדינא ועי' ש"ע ח"מ סי' יח סעיף ב, ד) צ"מ דף כט: ע"ש, ט) סנהדרין פג. עירובין סג. צרכות יט., י) [כתובות קו.], ז) [פ"י סניגורן מלך כמה דאת אמר קטיגור נעשה סניגור ריי"ק, ח) (רש"י גורם כלל הדין ומנין, ט) עיין בספר סוס ישועות, י) [שמות כג, כ] [גריס כג, ז] (שם ו), ז) [קדושין לב.],

תורה אור השלם

1. יעמדו שני האנשים אשר להם הדיב לפני ה' לפני הכהנים והשופטים אשר יהיו בימים ההם: דברים יט יז
2. יהיה ממקרת וישב משה לשפט את העם והעמד העם על משה מן הבקר עד הערב: שמות יח יג

3. איך חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' משלי כא ל
4. מדבר שקר תרחק וקץ וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק רשע: שמות כג ז

הגהות הב"ח

א) גמ' ולמיז קמיה דיינא משום. י"ב גי' הלא"ש אזל הרי"ף גורס קמיה רביה וכן גורס הרמב"ם עיין פכ"א מה"ס: ב) שם ומנין לדיין שיודע בחבירו שהוא:

מוסף רש"י

בטש. הפזיר (עי' חולין א.) ואין דרכו ליטול. דבר שגנאי הוא לו, שאלס חשוב הוא ואין דרכו ליטול קופה שלו להכניסה מן הסוף לבית שמור, הרי זה לא יטול. ופטור מהשבת אבידה, דילפינן מוהשתעלמט (ב"מ כס.). אין חכמה כו'. משונה נגד ה' (ברכות יט.) אין מורס המנה וכבוד ותפוסה ויעץ עומדת כנגד חילול השם (ערוכין טג.).

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין דף ו' ע"ש, (ב) ז"ל ומנין דין בכל העמוד. רש"ל, (ג) סנהדרין דף ז'; (ד) ענין חוקי ב"מ יד. ד"ה וילאון; (ה) יומא עד., (ו) יבמות עה: בבא קמא סה: סנהדרין עה: ונחיס א': מנחות סב. קו. חולין קכ: מדה מג ז'; (י) רש"ל לשון שהמרו זה עם זה דהלל [שבת לא. א.], (יא) [סנהדרין כב.], (יב) ז"ל אשר יעבור,

תורה אור השלם

1. מדבר שקר תרחק וקנין וצדק אל תהרג כי לא אצדיק רשע:

שמות כג ו לא תרצה לא תנאף לא תגנב לא תענה ברעך עד שקר:

שמות כ יב לא תשא את שם יי אלהיך לשוא כי לא ינקח יי את אשר ישא את שמו לשוא:

שמות כ ו אביו כי עשק עשק גזול גזול אחר ואשר לא טוב עשה בתוך עמיו והנה מת בעינו:

יחזקאל יח יח יחזקאל יח יח

מוסף רש"י

לתלמיד שיושב לפני רבו. וכל דין לפני רבו ולא לפני ורעה התלמיד וזאת לעני וחובה לעשר ורבו טועה דין, מנין שלא יתלוק כבוד לרבו ושמוק (טהורדות: י ע"ש), שלא ישמע דברי בעל דין כו'. שמעך דברי שקר כדברי אמת, לפי שאין מחשיק, ומכיון שלג הדיו טטה לו לזוט שזי אין לנו מהפך בזכות השני כל כך (שם, ע"ש), לאפוקי מאי. דלא תנן במתני' כהני', הא מנה ליה רישא טיהנת כלנשים ולא ננשים, כדמוקים ולא כדבוכים, כסחנין ולא כפסולין (י"חא עד.), משחק בקוביא. צעירין, דהו גזל מדרבנן ופסול לעדות (שם), מדאורייתא מחזא חזי. דלא הוי גזל לאורייתא אלא שגול מידו, כמו (ש"ב כג) ויגזול את הטמת מיד המלך כי מפרש כצ"ק (שם, יומא שם), דון מינה ומינה. כל דבר שאמה למד מחבירו בגזירה שזה או כהיקש, הוי למד ממנו בכל דבריו (בבבס צא. ובע"ז יבמות עה: ב"ק כה: סנהדרין עה: וחולין קכ.). דון מינה ואוקי באתרה. למאי דלריכי גמירין, למאי דלא לריכי מוקמינן באתרה (יבמות עה:) דון עיקר הדבר ללמדו מחבירו אכל לשאר דבריו שאמה מלל דייט מפורש זה ואמה יכול ללמוד מינה וזיה דבר מדבר ואיך לריך ללמד מחבירו, העמידט במקומו ולא משווה לחבירו (סנהדרין עה: ובע"ז ובבס צא: וחולין קכ.).

קולר, שלשלת העון: ורואה זכות. ורבו החליף: איני מצדה. משקר: וקום הסם. ושיאה סבור צעל דין שאתה צל להעיד ויודה אמת: ואגלגל עליו שבוטה. שאינו מודה לי במקלט ואשביענו על ידי גלגול או שבוטת קרקעות שאין נשבעין עליהן אלא על ידי גלגול: שלא יהא אחד צעל דין ושנים עדים. והם צעלי דין: לבוש כמותו. שלא תגרום לנו לישא לך פנים או יסתמתו דברי סנגדך מפני חשיבותך ואמר אך יאמינו כי בית דין על אדם חשוב כזה: מדבר שקר תרחק. וכיון שאיש מריבו מסוס מעמיד זה את שקרו: פוזמוקייכו. כמין אנפילאות חשוכים קללוניש צלע"ז: לא סשא. אזוהרה למקבל: קרי ציה לא סשיא. אזוהרה לצעל דין: שמע שוא. שהמטעים דבריו שלא צפני צעל דינו אינו צוט מדברי שקר: ואשר לא טוב עשה. פסוק זה כספר יחזקאל: זה הבא כהרשאה. וממעבר על ריב לא לו ושמא הראשון נוח לו ונוח לפשרה יותר מזה שאינו יכול לעשות פשרה בממון אחרים: שיש עליה עסיקין. עוררין כמו (בראשית כו) כי התעסקו עמו שמערערין על הנמוחין בה וזה צל וקונה אותה: ובוטת על חוקי שוא איש זרוע: למעוטי מלך. דמתן סנהדרין (דף יח.). לא מעיד ולא מעידין אותו: משחק בקוביא. צעירבון א והמראה שקורין פרמייל"ה: כל שכן מלך. דמדאורייתא לא חזי דכתיב (דברים י') שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך א והבא להעיד צריך לעמוד לפני הדין כהלמתן לעיל (דף ג.) ודכן ציון הוא לו: אכל משחק בקוביא מדאורייתא חזי. שלא פסלה תורה אלא עד חמס שנוטל בחזקה כמו (שופטים ט) ויגזלו את כל העובר י דבעלי שסס ורבנן גזרו ציה ועשוהו גולן מדצריהס ואמרו אסמכתא היא ולא קניא וכיון דמדאורייתא חזי חיילא עליה שבוטה. ורב אחא סבר הואלי וסוף סוף אי מסהיד לא מקבללין ליה לא קרינן ציה והוא עד: דדון מינה ומינה דדון מינה צאסרה פליגי. פרשה שלמה דבר מחצירתה בגזירה שזה אס תעמיד אותו דבר צוז בתורת מה שהיה עומד במקום שלמדמו משס דהואיל ולמדמו ממנו על כרחק ממנו תחזור ותלמדנו לכל משפטו. או דון מינה ואוקי באתרה כלומר לאחר שלמדמו משס והצאתו לכלאן העמידהו כלאן בתורת שאר דברים המפורשים כלאן. והשתא מפרש לה ואזיל: ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. לקמן (דף לה.) ילפינן שבוטת

העדות כצור צעל דין שאתה צל להעיד ויודה אמת: ואגלגל עליו שבוטה. שאינו מודה לי במקלט ואשביענו על ידי גלגול

או שבוטת קרקעות שאין נשבעין עליהן אלא על ידי גלגול: שלא יהא אחד צעל דין ושנים עדים.

והם צעלי דין: לבוש כמותו. שלא תגרום לנו לישא לך פנים או יסתמתו דברי סנגדך מפני חשיבותך ואמר אך יאמינו כי בית דין על אדם חשוב כזה: מדבר שקר תרחק. וכיון שאיש מריבו מסוס מעמיד זה את שקרו: פוזמוקייכו. כמין אנפילאות חשוכים קללוניש צלע"ז: לא סשא. אזוהרה למקבל: קרי ציה לא סשיא. אזוהרה לצעל דין: שמע שוא. שהמטעים דבריו שלא צפני צעל דינו אינו צוט מדברי שקר: ואשר לא טוב עשה. פסוק זה כספר יחזקאל: זה הבא כהרשאה. וממעבר על ריב לא לו ושמא הראשון נוח לו ונוח לפשרה יותר מזה שאינו יכול לעשות פשרה בממון אחרים: שיש עליה עסיקין. עוררין כמו (בראשית כו) כי התעסקו עמו שמערערין על הנמוחין בה וזה צל וקונה אותה: ובוטת על חוקי שוא איש זרוע: למעוטי מלך. דמתן סנהדרין (דף יח.). לא מעיד ולא מעידין אותו: משחק בקוביא. צעירבון א והמראה שקורין פרמייל"ה: כל שכן מלך. דמדאורייתא לא חזי דכתיב (דברים י') שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך א והבא להעיד צריך לעמוד לפני הדין כהלמתן לעיל (דף ג.) ודכן ציון הוא לו: אכל משחק בקוביא מדאורייתא חזי. שלא פסלה תורה אלא עד חמס שנוטל בחזקה כמו (שופטים ט) ויגזלו את כל העובר י דבעלי שסס ורבנן גזרו ציה ועשוהו גולן מדצריהס ואמרו אסמכתא היא ולא קניא וכיון דמדאורייתא חזי חיילא עליה שבוטה. ורב אחא סבר הואלי וסוף סוף אי מסהיד לא מקבללין ליה לא קרינן ציה והוא עד: דדון מינה ומינה דדון מינה צאסרה פליגי. פרשה שלמה דבר מחצירתה בגזירה שזה אס תעמיד אותו דבר צוז בתורת מה שהיה עומד במקום שלמדמו משס דהואיל ולמדמו ממנו על כרחק ממנו תחזור ותלמדנו לכל משפטו. או דון מינה ואוקי באתרה כלומר לאחר שלמדמו משס והצאתו לכלאן העמידהו כלאן בתורת שאר דברים המפורשים כלאן. והשתא מפרש לה ואזיל: ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. לקמן (דף לה.) ילפינן שבוטת

שבוטת העדות פרק רביעי שבוטות

לא.

ורואה זכות לעני שלא ישתוק. צפ"ק דסנהדרין (דף ו:) נפקא לן מלא תגורו וכן דרך [הש"ס] צכמה דוכתי:

שלא אתחייב לו שבוטה ולא יגלגל על"י שבוטה ממקום אחר.

ואס תאמר למה ירא מגלגול שבוטה יותר משבוטה זאת שעתה תוצעו וי"ל כגון שאין לו כדי לפרוע כל מה שיגלגל עליו כגון שחייב לו הרבה ממקום אחר וכבר אכפור גם זה ואשתמיטנא עד דליהוו לי וזוי כנגד כל החוב ופרענא ליה: **שלא** ישמע דברי בעל דין. צפ"ק דסנהדרין (דף ז:) מפיק ליה משמוע צין אחיס: **זה** הבא כהרשאה. כשעושה נשציל שהוא אלס וצעל טענות שמתעבר על ריב לא לו אכל כשטורח להציא לחבירו מעומיו שאין חצירו יכול לטרוח מזהו קעציד: **ורבנן** הוא דפסלוהו. ואף על גב דאמר לקמן (דף גב:) הכל מודים צעד מיתה דחייב משום דרבנן אכשרוה ואולינן צמר דרבנן צמר תרוייהו אזלינן לחייבו דהתס כלאן הפסד ממונ צמה שלא העיד והכא אע"ג דמדרבנן לא מהני עדותו מידי כיון דמדאורייתא מהני מיחייב:

מידי דהא לא מפקת מפומך שקרא אפי' הכי אסור משום שנאמר מדבר שקר תרחק ימנין לנושה בחבירו מנה שלא יאמר אטעננו במאתים כדי שיודה לי במנה ויתחייב לי שבוטה ואגלגל עליו שבוטה ממקום אחר תלמוד לומר מדבר שקר תרחק ימנין לנושה בחבירו מנה וטענו מאתים שלא יאמר אכפרנו בב"ד ואודה לו חוץ לבית דין כדי שלא אתחייב לו שבוטה ולא יגלגל עלי שבוטה ממקום אחר תלמוד לומר מדבר שקר תרחק ימנין לשלשה שנושין מנה באחד שלא יהא אחד בעל דין ושנים עדים כדי שיוציאו מנה ויחלוקו ת"ל מדבר שקר תרחק ימנין לשנים שבאו לדין אחד לבוש סמרטוטין ואחד לבוש איצטלית בת מאה מנה שאומרין לו לבוש כמותו או הלבישהו כמותך ת"ל מדבר שקר תרחק כי הוו אתו לקמיה דרבא בר רב הונא אמר להו שלופו פוזמוקייכו וחזותו לדינא א^במנין לדיין שלא ישמע דברי בעל דין (חבירו) קודם שיבא בעל דין חבירו ת"ל מדבר שקר תרחק ימנין לבעל דין שלא יטעים דבריו לדיין קודם שיבא בעל דין חבירו ת"ל מדבר שקר תרחק רב כהנא מתני ^גמלא תשא לא תשיא ^דואשר לא טוב עשה בתוך עמיו רב אמר יזה הבא כהרשאה ושמואל אמר זה הלוקח שדה שיש עליה ^העסיקין: אינה נוהגת אלא בראוין להעיד כו': א^בלאפוקי מאי אמר רב פפא לאפוקי מלך ורב אחא בר יעקב אמר ^גלאפוקי משחק בקוביא מ"ד משחק בקוביא ^בכל שכן מלך ומ"ד מלך אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי ורבנן הוא דפסלוהו: בפני בית דין ושלא בפני ב"ד כו': במאי קמיפלגי אמרוה רבנן קמיה דרב פפא ^הברזן מינה ומינה ברזן מינה ואוקי באתרה קא מיפלגי ר' מאיר סבר דון מינה ומינה מפקדון מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב אף עדות מושבע מפי עצמו חייב ומינה מה פקדון מה בבית דין ובין שלא בבית דין ובין שלא בבית דין אף עדות בין בבית דין ובין שלא בבית דין ורבנן סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב אף עדות מושבע מפי עצמו חייב ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים בבית דין אין שלא בבית דין לא אף מושבע מפי עצמו בבית דין אין שלא בבית דין לא אמר

העדות בגזירה שזה דתחטא ויקרא ה] תחטא א[ש] משבועת הפקדון ולא כתיבא נשבעת העדות : דון מינה. מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב דכתיב (ויקרא ה) אשר ישבע עליו אף עדות מפי עצמו חייב ומינה מה פקדון אפי' שלא צב"ד דהא ומשבע על שקר צין צבית דין צין שלא צבית דין משמע: אף צעדות. אע"ג דמושבע מפי אחרים האמור נשבעת העדות אינו אלא צב"ד כדאמרין לקמן צשמעתין מפי עצמו דילפינן מפקדון אפילו שלא צבית דין ומיייתין ליה הכא כי התס: ורבנן סברי דון מינה. מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב אף עדות מושבע מפי עצמו חייב: ואוקי צאסרה. כלומר לאחר שהצאתו לכלל שבוטת העדות המפורש נשבעת העדות מה מושבע מפי אחרים האמור נשבעת העדות לה ממקום אחר אינו אלא צבית דין:

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. ומינה מה פקדון בין בב"ד בין שלא בב"ד אם כחש בעמיתו חייב אף שבוטת העדות כן. והני מילי בנשבע מפי עצמו. אבל בנשבע מפי אחרים אינם חייבים עד שיכפרו בב"ד. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

בב א מיי פכ"ב מהל' סנהדרין הל' ג סמג ענין קו טוע"ע ח"מ סי' ט סעיף ז:

בר ב מיי שס הל' ג טוע"ע שס סעיף ח: בה ג ד מיי פ"יו מהל' עדות הל' ה והלכה ו סמג לאוין כח טוע"ע ח"מ סי' כח סעיף א צהנה: בו ה ו ד מיי פ"יו מהל' טוען הל' ט והלכה י סמג עשין קו:

בו ח מיי פכ"א מהל' סנהדרין הל' ג סמג שס טוע"ע ח"מ סי' ח סעיף א:

בח ט י מיי שס הל' ז סמג לאוין רח טוע"ע שס סי'ה:

בח ב מיי פ"ג מהל' שלוחס הל' ה ועיין כ"מ טוע"ע ח"מ סי' קכב סעיף טו:

ל ל מ מיי פ"י מהל' שבוטת הל' א סמג לאוין רמא:

לעזי רש"י

קלעזנ"ש. נעלים קלות. פרמייל"ה [פירמיליאן]. הימור.

רבינו חננאל

וכן תלמיד שראה זכות לעני (או) חובה לעשר שלא ישתוק. וכן תלמיד שראה רבו שטועה בדין שלא יניחנו עד שיגמר הדין ואח"כ יחזירו על שמו. וכן תלמיד שאמר לו רבו הלא ברי לך שאני משקר ועכשיו אני נושה בך פלוגי מנה וכופר בו ברא עמי כדי שתראה כי להעיד באתה ולא תאמר כלום אסור לעשות כן. וכן ג' שנושים באחד מנה שלא יעשו שנים מהן יעשו ואחד בעל דין. וכן הנושה בחבירו מנה שלא יטענו מאתים כדי שיודה לו במנה ויגלגל עליו שבוטה גם בדבריהם אחרים. וכן מי שנושין בו מנה וטוענין בו מאתים שלא יכפרנו בני במנה שנושה בו כדי שלא יגלגלו עלין שבוטה. וכן לשנים שבאו לפני הדיין אחד לבוש סמרטוטין ואחד לבוש אצטלא בת מאה מנה שאין דינן ביניהן עד שהיה מלבושן שוה. וכן הדיין שאינו רשאי לשמוע דברי בעל דין עד שיבא חברו. הני כולוהו אסמיכינהו רבנן כל חד וחד מיניהו אהאי קרא מדבר שקר תרחק: מנין לבעל דין שלא יטעים דבריו לדיין קודם שיבאו חברו ת"ל מדבר שקר תרחק. רב כהנא מתני בדיין אלא תשא שמע שוא. ובנידון מלא תשיא: ואשר לא טוב עשה בתוך עמיו. רב אמר זה הבא כהרשאה ושמואל אמר זה הלוקח שדה שיש עליה עסיקין

העדות בגזירה שזה דתחטא ויקרא ה] תחטא א[ש] משבועת הפקדון ולא כתיבא נשבעת העדות : דון מינה. מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב דכתיב (ויקרא ה) אשר ישבע עליו אף עדות מפי עצמו חייב ומינה מה פקדון אפי' שלא צב"ד דהא ומשבע על שקר צין צבית דין צין שלא צבית דין משמע: אף צעדות. אע"ג דמושבע מפי אחרים האמור נשבעת העדות אינו אלא צב"ד כדאמרין לקמן צשמעתין מפי עצמו דילפינן מפקדון אפילו שלא צבית דין ומיייתין ליה הכא כי התס: ורבנן סברי דון מינה. מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב אף עדות מושבע מפי עצמו חייב: ואוקי צאסרה. כלומר לאחר שהצאתו לכלל שבוטת העדות המפורש נשבעת העדות מה מושבע מפי אחרים האמור נשבעת העדות לה ממקום אחר אינו אלא צבית דין:

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפקדון. מה פקדון מפי עצמו חייב שנאמר וכחש בעמיתו כפקדון. אף עדות נשבע מפי עצמו חייב. וחכמים סברי דון מינה ואוקי באתרה מה פקדון מושבע מפי עצמו חייב שנאמר וכחש. אף שבוטת העדות נשבע מפי עצמו [חזיב] ואוקי באתרה מה מושבע מפי אחרים שבוטת העדות אינו חייב אלא בב"ד שנאמר (ויקרא ה) (אלא) כפר בו במקום משחקיימת ההגדה חייב אף מושבע מפי עצמו בב"ד אין שלא בב"ד לא.

שיקנה מריכות לעצמו: ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד למעוטי מאי. רב פפא אמר למעוטי מלך. אבל משחק בקוביא מדאורייתא מחזא חזי. ורבנן הוא דפסלוהו. רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא

וכל שכן מלך: וחכאי בין מפי עצמו בין מפי אחרים אין חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד ואמרו (רבי) [רבנן] ר' מאיר סבר דון מינה ומינה. כלומר למידין שבוטת העדות ונפש כי תחטא משבועת הפ

עין משפט
גַר מִצוּחַ

לֹא אֶמְיִי פִּי־הֶ'לִי
שְׁבוּעוֹת הֶ'לִי יֵב סָמַג לֹאֲיוֹן רֵמָה:

לֵב ב ג מִיִּי שֶׁס־הֶ'לִי יֵב:
לֵב ד מִיִּי שֶׁס־הֶ'לִי יֵב סָמַג שֶׁס־

לֶד ה ו מִיִּי שֶׁס־פִּי־עֶ'הֶ'לִי:
ז ופִּי־י שֶׁס־הֶ'לִי טו סָמַג שֶׁס־

לָח ז ח מִיִּי שֶׁס־הֶ'לִי יֵב:
לָו ט מִיִּי שֶׁס־הֶ'לִי יֵב:
לָו י מִיִּי שֶׁס־הֶ'לִי יֵד:
לָח כ מִיִּי שֶׁס־הֶ'לִי טו:
לִמ ל מ מִיִּי שֶׁס־פִּי־עֶ'הֶלֶס ה':

רבינו חננאל

וּדְחִי רַב פֶּפֶּא וְאֹמֵר רַבְּנָן בְּקִי מִיִּיתוּ לֵה לְמוֹשָׁבַע מִפִּי עֲצֻמוֹ. וְזִמָּה מוֹרְשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים חִיִּיב כִּדְכָתִיב וּשְׁמַעַת קוֹל אֱלֹה מוֹשָׁבַע מִפִּי עֲצֻמוֹ לֹא כֹל שִׁכָּן: וְאֹמְרוֹ לִיְה רַבְּנָן לִרַב פֶּפֶּא אִי הֵכִי מוֹשָׁבַע גִּבִּי פִּקְדוֹן מִפִּי אַחֲרִים לִרְבִּבָן דְּאֹמְרִי בִין מִפִּי עֲצֻמוֹ בִין מִפִּי אַחֲרִים כִּיּוֹן שִׁכְפֹּר בּוֹ חִיִּיב. מִנָּא לְהוּ שְׁבוּעָה מִפִּי אַחֲרִים בִּפְקִדוֹן וְהָא וּכְחַשׁ כְּתִיב מִפִּי עֲצֻמוֹ לֹא דִגְמַרִי לֵה מַעֲדוֹת וּבְדוּחַן מִיָּהּ [וּמִיָּתָן] מִלִּיגָּ. אִמַּר לְהוּ אִין. מִהֵהיִיא מוֹתִיחִי שְׁמַעִינָן לֵה אֲבָל מִהָא מוֹתִיגִי לֹא: מַתְּנִי וְחִיִּיבִין עַל זִדּוֹן הַשְׁבוּעָה כִּיּוֹן. מִפִּי וְחִיִּיבִין קִרְבָּן בְּשִׁבְעוֹת הָעֵדוּת כְּמוֹדִי כְּשֹׁנָג מְדַלֵּא כְּתִיב בְּשִׁבְעוֹת הָעֵדוּת וְנַעֲלֵם. וְחִיִּיבִין עַל שְׁגָגַת הַשְׁבוּעָה כְּגוֹן שְׁנַעֲלֵם מִמֶּנּוּ שֶׁהִמּוּעַל בְּשִׁבְעוֹת הָעֵדוּת חִיִּיב קִרְבָּן. אֲבָל זָכוֹר הָעֵדוּת וּכְפֹרֵה בַּה בְּדוּחִן. וְזִמָּה הֵן חִיִּיבִין בְּדוּחַן שְׁבוּעַת הָעֵדוּת קִרְבָּן עוֹלָה וְיֹרֵד וְאִין חִיִּיבִין עַל שְׁגָגָתָהּ. כְּלוּמַר כִּיּוֹן שְׁנַעֲלִמָּה מִמֶּנּוּ עִיקָר הָעֵדוּת. אֲצִיגִי שִׁיּוּעִי כִי הַנִּשְׁבַּע לִשְׁקֹר חִיִּיב כִּכְאֵן פֶּטוּר הוּא מִפְּנֵי כִי אֲנוֹס הוּא לִפְיָא אִינוּ חִיִּיב: לִימָא תְּנִינָא לְדַרְב כְּהֵנָּא וְרַב אִסי שְׁנַעֲלִמָּה מֵאֵחָד מִהֵן שְׁמַעְתָּא דְרַב וְנִשְׁבַּע וּנְמַצָּא חִילּוּף מִהָא שְׁאֹמֵר. וְאִמַּר לֹו רַב אֲנוֹס אַתָּה לִבָּךְ אֲנִיכָךְ שְׁעִמַר בְּדַעְתָּךְ כִּי יֵאֲתֵמַר עֲמֹךְ: וְדַחֲוִין לֹא דִמִּי דְלִמָּא הֵכָא בְּשִׁבְעוֹת [הָעֵדוּת] הוּא דְפִטֵּר הָאֲנוֹס דְלֹא כְּתִיב בַּה חִיּוֹב בְּנַעֲלֵם אֲבָל בְּשִׁבְעוֹת בְּטוֹי דְכְּתִיב בַּה חִיּוֹב קִרְבָּן בְּנַעֲלֵם אִימָא אִפִּילוּ כִי הָאִי גִזְוֵנָא אֲצִיגִי דִּהּוּא אֲנוֹס מִתְחִיב קַמִּ"ל: יִירוּשְׁלַיִם. תַּנִּי חֲזָקִיָּה כֹל מְקוֹם שְׁנֹאמֵר חֲטָא בְּתוֹרָה סָתֵם אַתָּה תּוֹפֵס הוֹדוֹן כִּשְׁגָגָה עַד שִׁיּוּדִיעָךְ הַכְּתוּב שְׁהִיא שְׁגָגָה: **מַתְּנִי** שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כִּיצַד אִמַּר לְעִידִים בּוֹאָו הָעֵדוּתִי שְׁבוּעָה שְׁאִין אֲנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת אוּ הַשְׁבִּיעַם הַתּוֹבֵעַ וְאֹמְרוּ אֲמֵן חִיִּיבִין לָךְ עֵדוּת אוּ מִיּוֹד כְּעֵדוּת וּשְׁוֹנָג בְּשִׁבְעוֹת שְׁאִינוּ יוֹדַע שֶׁנִּשְׁבַּע לִשְׁקֹר חִיִּיב קִרְבָּן: אִמַּר שְׁמוּאֵל רֵאשׁוּהוּ לֹו שְׁמַטִּיל אַחֲרֵיהּ אִמַּר לֹו לִמָּה אַתָּה בָּא אַחֲרֵינוּ שְׁבוּעָה שְׁאִין אֲנוּ יוֹדְעִים לָךְ עֵדוּת וְהֵן יוֹדְעִים פֶּטוּרִין עַד שִׁישְׁמַעֲנוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ בּוֹאָו וְהַעֲדוּנוּ.

לֹא:

דְּמִיִּיתִי דֵּה בְקִ"ו בּו'. וּמִפְקִדוֹן לֹא צַעִי לְמִינָף דְּלִי צִמָּה מַלְיָנוּ אִיכָא לְמִיפְרָךְ שִׁכָּן נוֹהֵג צֹאנָשִׁים וְצֹנָשִׁים וּרִ"מ גַּמֵּר לֵה מִגִּ"ש דִּתְחַטָּא תְחַטָּא כִרְצִי שְׁמַעוֹן לִקְמָן צִפְרִיקָן (דָּף ג.ה.):

מַהֵהיִיא אִין. פִּי יֵשׁ לֵהוֹכִיחַ מִהֵהיִיא דְלִרְצִנָן אִית לְהוּ דוֹן מִינָהּ וְאֹקִי צֹאמָרָה אֲצֹל לִרִי מֵאִיר דֹּאִית לִיֵּה דוֹן מִינָהּ וּמִינָה אִין לֵהוֹכִיחַ מִהֵהיִיא אֲלֹא מִהָךְ דִּהֲכֹא דִּהֵהיִיא אִיכָא לְמִימַר דְּטַעֲמָא דִּרִ"מ מִשּׁוֹס דִּילִיף פִּקְדוֹן צִקִ"ו מַעֲדוֹת שֶׁלֹא עָשָׂה צו נָשִׁים כֹּאנָשִׁים וְחִיִּיב צו צִין מִפִּי עֲצֻמוֹ צִין מִפִּי אַחֲרִים פִּקְדוֹן לִכ־שׁ וּדְיוֹ לִצֹא מִן הָדִין לֵהִיּוֹת כְּמִדּוֹן מִה עֵדוֹת מִפִּי אַחֲרִים דּוֹקֵא צִצ־ד אָף פִּקְדוֹן כִּךְ וְלִיכָא לְמִימַר שְׁבוּעַת צְטוֹי מוֹכִיחַ שְׁעָשָׂה צו נָשִׁים כֹּאנָשִׁים וּפְטַר צו מוֹשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים דִּמָּה לִשְׁבוּעַת צְטוֹי שִׁכָּן לֹא עָשָׂה צו מוֹיֵד כְּשׁוֹנָג דְכַמִּיצ צִיֵּה וְנַעֲלֵם וְאִי לֹא הוּא צִיֵּה פִירְכָא הוּא אֲמִינָא דְשְׁבוּעַת צְטוֹי גּוֹפִיָּה יִנְלָף מִקָּל וְחוּמַר מַעֲדוֹת לְחִיּוּצוֹ מוֹשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים:

וְאִין חִיִּיבִין עַל שְׁגָגָתָה גִירִידָתָא. פִּי צִקְוֹטֵרַס צִרִישׁ פִּירְקָן שִׁשְׁכַּחוּ הָעֵדוֹת וְאֵם תֹּאמַר תִּיפּוֹק לִיֵּה דְצִקְוֹטֵא קִמְשַׁתְּצֵי וִי"ל כְּגוֹן דֹּאֲמִרִי שְׁבוּעָה שֶׁלֹא יִדְעֵנוּ אֹו לֹא רִאֲנוּ לָךְ שׁוֹם עֵדוֹת וְאִ"ת אֲכַמִּי מִהָ שִׁיךְ הֵא לְדַרְב כְּהֵנָּא וְרַב אִסי דְלִמָּא הֲכֹא הֵיינו טַעֲמָא לִפִּי שְׁאִינָן רִאשִׁים לֵהעִיד וְהוּו לְהוּ כְּקִרְוִיסִים אֹו פִסְלוּסִים וִי"ל דְלֹא דִמִּי דֹאִינְהוּ נִפְקִי מוֹהוּא עַד דְּפִירִישׁ צִקְוֹטֵרַס צִרִישׁ פִּרְקֹא דְמַשְׁמַע וְהוּא רִאשִׁי לֵהעִיד אֲצֹל הֲכֹא קִרְיָן צִבוּ וְהוּא עַד דְרִאָוִין לֵהעִיד אֲם הִיוּ זֹוכְרִין וְעוֹד יֵשׁ לִימַר שְׁגָגָתָה גִירִידָתָא שְׁסִזְרִיסִים שְׁמוֹתִרִים לְגַמְרִי לִישְׁבַּע לִשְׁקֹר:

מִשְׁבִּיעַ אֲנוּ עֲלֵיכֶם וְאֹמְרוּ אֲמֵן. אֲלִינָצֹא דִּרִ"מ

אֲחִי דְחִיִּיצ חוּן לִצ־ד צִמוּשְׁבַע מִפִּי עֲצֻמוֹ וּלְכָךְ אֲלִיטְרִיךְ לְמִיתַנִּי וְאֹמְרוּ אֲמֵן דִּהּוּ כְּמוֹלִיא שְׁבוּעָה מִפִּיו וּתְנֵא כֹל עֲנִינִי מוֹשָׁבַע מִפִּי עֲצֻמוֹ דְּלִי לִרְצִנָן אִיירִי צִצ־ד לִמָּה לִי וְאֹמְרוּ אֲמֵן דִּהּוּ כְּמוֹלִיא שְׁבוּעָה מִפִּיו תִּיפּוֹק לִיֵּה דֹאֲפִי מִפִּי אַחֲרִים חִיִּיב אִ"ג אֲחִי אֲפִי כִרְצִנָן וְנִקַּט וְאֹמְרוּ אֲמֵן כְּדִי לִקְצֹר וְהִ"ה אֲם אֲמַרוּ אֲח־כ אִין אֲנוּ יוֹדְעִים לָךְ עֵדוֹת וְסִפִּיא נִמִּי דְקַמִּי הַשְׁצִיעַ עֲלִיִּסָּה ה' פַּעֲמִים חוֹן לִצ־ד כּו' אֲחִיא נִמִּי כִרְצִנָן דְלִרְצִנָן נִמִּי לֹא צַעִינָן שְׁבוּעָה צִצ־ד אֲלֹא הַכְּפִירָה דִּלֵּהשְׁגָה דּוֹקֵא קִפִּיד קִרָא דְלֵהוּי צִמְקוֹס הִרָאשִׁי לֵהגִידָה וְהַשְׁמָא נִימָא דְצַגְמִי מַשְׁמַע דֵּהָא דִּדְרַשְׁינָן מִלֵּאחַת לְחִיִּיצ עַל כֹּל אֲחַת וְאֲחַת דַּע־כ מִיצַעִי לִיֵּה לְמִדְרַשָּׁה וְאֲחִי נִמִּי לִרְצִנָן: וְאִי

רִין אַחֲרֵינוּ שְׁבוּעָה שְׁאִין אֲנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת אוּ הַשְׁבִּיעַם הַתּוֹבֵעַ וְאֹמְרוּ אֲמֵן חִיִּיבִין לָךְ עֵדוּת אוּ מִיּוֹד כְּעֵדוּת וּשְׁוֹנָג בְּשִׁבְעוֹת שְׁאִינוּ יוֹדַע שֶׁנִּשְׁבַּע לִשְׁקֹר חִיִּיב קִרְבָּן: אִמַּר שְׁמוּאֵל רֵאשׁוּהוּ לֹו שְׁמַטִּיל אַחֲרֵיהּ אִמַּר לֹו לִמָּה אַתָּה בָּא אַחֲרֵינוּ שְׁבוּעָה שְׁאִין אֲנוּ יוֹדְעִים לָךְ עֵדוּת וְהֵן יוֹדְעִים פֶּטוּרִין עַד שִׁישְׁמַעֲנוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ בּוֹאָו וְהַעֲדוּנוּ.

שְׁבוּעַת הָעֵדוּת פֶּרֶק רְבִיעִי שְׁבוּעוֹת

אִמַּר לְהוּ רַב פֶּפֶּא אִי מִפְקִדוֹן. הוּו מִיִּיתִי רְצִנָן מִפִּי עֲצֻמוֹ לִשְׁבוּעַת הָעֵדוֹת הוּו מִחִיּוּצִי לִיֵּה אֲפִילוּ שֶׁלֹא צִבִּית דִּין כִּי הֵתֵם דְלִכּוּלִי עֲלִמָּא דוֹן מִינָהּ וּמִינָה אִית לָן וְהֵאִי דִלֹא מִחִיּוּצוֹ אֲלֹא צִבִּית דִּין מִשּׁוֹס דְלֹאֹו צִגְזִירָה שׁוּה מַשְׁבוּעַת הַפִּקְדוֹן גַּמְרִי לֵה אֲלֹא מַשְׁבוּעַת הָעֵדוֹת גּוֹפֵה מִקָּל וְחוּמַר מִה מוֹשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים

חִיִּיצ צַעֲדוֹת כִּדְכָתִיב (וַיִּקְרָא ה') וּשְׁמַעְהָ קוֹל אֱלֹה מִפִּי עֲצֻמוֹ מַצִּיעָא: **לֹאֹו דִגְמַרִי לֵה מַעֲדוֹס.** דֵּהָא צִפְקִדוֹן אֲשֶׁר יִשְׁבַּע עֲלֵיו לִשְׁקֹר כְּתִיב (שֵׁס) מַשְׁמַע מִפִּי עֲצֻמוֹ וְהֲכֹא לִיכָא לְמִידוֹן קִי"ו דּוּדֵאִי מוֹשָׁבַע מִפִּי עֲצֻמוֹ חֲמוּר מִמוֹשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים אֲלֹא מִגְזִירָה שׁוּה גַמְרִי לֵה מַעֲדוֹת וּמִדְחִיִּיצ צִבִּית דִּין וְשֹׁלָא צִבִּית דִּין אֲלֵמָא דוֹן מִינָהּ וְאֹקִי צֹאמָרָה סְפִירָא לְהוּ מֵאֲחַר שֶׁהֲצֵאֵת מִפִּי אַחֲרִים לְכַלֵּל שְׁבוּעַת הַפִּקְדוֹן הַעֲמִידָה צִמּוֹרֵת שְׁבוּעַת הַפִּקְדוֹן שְׁאִין שְׁבוּעָה צִצ־ד מִפּוֹרַשׁ צֵה: **מַהֵהיִיא אִין.** מִהֵהיִיא וּדֵאִי שְׁמַעִינָן לְהוּ לִרְצִנָן דוֹן מִינָהּ וְאֹקִי צֹאמָרָה אֲצֹל מִהֵהיִיא פְלוּגְמָא לֹא הוּא שְׁמַעִינָן לִיֵּה: **צִבוּן נֵאֲמַר וְנַעֲלֵם.** כֹּכֹל הַכְּתוּבִיס צִקְרָנָן עוֹלָה וְיֹוֹרֵד כְּגוֹן שְׁבוּעַת צִטּוֹי וְטוּמֹאחַת מִקְדָּשׁ נֵאֲמַר וְנַעֲלֵם (וַיִּקְרָא ה'): **וּכְאֹן.** צִשְׁבּוּעַת הָעֵדוֹת לֹא נֵאֲמַר: **לִימָא תְּנִינָא לְדַרְב כְּהֵנָּא וְרַב אִסי.** דִּהִיכָא דְסִזְבוֹר לִישְׁבַּע צֹאמַת אִינוּ חִיִּיצ וְאֲמַנִיא אִיסְתַּפְקֹא לְהוּ דֹאִיטְרִיךְ רַב לְמִימַר לְהוּ לָכֵךְ אֲנִיכָךְ: **אֲעִ"ג דַּסְקָן.** הֵאִי גִצִי עֵדוֹת אֲלִיטְרִיךְ רַב לְמִימַר נִמִּי גִצִי צְטוֹי: **שְׁגָגָה כֹל דְּהוּ.** וְאֲפִי אֲנוֹס צִלְצּוֹ מִחִיּוּצִי: **מַתְּנִי' אוּ** **שְׁאֲמַרוּ לוּ.** צִלָּא שְׁבוּעָה אִין אֲנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת וְאֹמַר לְהֵם מַשְׁצִיעִנִי עֲלִיִּסָּה שִׁיֵּאֵא אֲמַת מִהָ שְׁאֲמַרְתֵּם וְאֹמְרוּ אֲמֵן חִיִּיבִין אֲצֹל אֲם שְׁתַּקּוּ אֲחֵר הַשְׁבוּעָה אִין כְּאֹן קִצְלַת שְׁבוּעָה: **וְצֹאֹו לִצ־ד וְהוּוּ פֶטוּרִין.** וְאֲפִילוּ כִפְרוּ חוֹן לִצ־ד עַל כֹּל שְׁבוּעָה שְׁאִין כְּפִירָה חוֹן לִצ־ד כְּדַמְפְּרַשׁ צִגְמֵרָא [צָג].: **כַּפְרוּ.** צִבִּית דִּין חִיִּיבִין עַל כֹּל אֲחַת וְאֲחַת דְּכַפִּירָה אֲכּוּלָה קִיִּימָא וְיִלְפִינָן מִקְרָא וְהִיָּה כִי יֵאֲשֵׁם לֵאחַת מֵאֲלֵה (וַיִּקְרָא ה') לְחִיִּיצ עַל כֹּל אֲחַת וְאֲחַת [צָג].: **מִה טַעַם.** אִין חִיִּיבִין אֲלֹא אֲחַת אֲפִילוּ שְׁתַּקּוּ וּכְפֹרוּ לִצְסוֹף וְלֹא אֲמַרִינָן כְּפִירָה קִיִּימָא אֲכּוּלָהוּ: **הוּאִיל וְאִין יִכּוּלִין לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹס.** אִילוּ כִפְרוּ צִרָאשׁוּנָה לִצְטֹלָה חוֹן מִן הִרָאשׁוּנָה שְׁאֵם" שְׁתַּקּוּ צִרָאשׁוּנָה כְּפִירָה הִיא שׁוּב אִינָן רִאשִׁים לֵהשְׁצִיעֵן וְאֵם אִינָה כְּפִירָה הִרִי מוֹשָׁבְצִין וְעוּמִדִין וְזִמָּה זֶה שְׁבוּעָה עַל שְׁבוּעָה וְעַל כִּרְכָךְ כִּי כְתַב לֵאחַת לְחִיִּיצ עַל כֹּל אֲחַת וְאֲחַת אֲשִׁבְעָה חוֹן לִצ־ד וּכְפֹרוּ צִצ־ד כְּתַב דְּשְׁבוּעוֹת דְּחוֹן לִצ־ד שֶׁהִיָּה מַשְׁצִיעֵן שִׁיבּוֹא לִצ־ד וְיַעֲדוּ לֹא יֵצֹא לִצְטֹלָה וּרְאֻוִיּוֹת לַחֲלָק שֶׁהִרִי אֲפִי כִפְרוּ שֵׁם צִרָאשׁוּנָה

וְהַעֲדוּנוּ שְׁבוּעָה שְׁאִין אֲנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת אוּ שְׁאֲמַרוּ לוּ אִין אֲנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת **מִשְׁבִּיעַ אֲנוּ עֲלֵיכֶם** וְאֹמְרוּ אֲמֵן הִרִי אֲלוּ חִיִּיבִין **"הַשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶם חֲמִשָּׁ פַעֲמִים** חוּן לִב־ד וּבֹאֹו לִב־ד וְהוּדוּ פֶטוּרִין וּכְפֹרוּ חִיִּיבִין עַל כֹּל אֲחַת וְאֲחַת **"הַשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן ה' פַּעֲמִים** בִּפְנֵי ב־ד וּכְפֹרוּ אִינָן חִיִּיבִין אֲלֹא אֲחַת אִר־שׁ מִה טַעַם **"הוּאִיל וְאִינֵם יִכּוּלִין לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת** **"כִּפְרוּ שְׁנִיֵּהן כֹּאחֵד שְׁנִיֵּהן חִיִּיבִין בּוּה אַחֵר זֶה הָרִאשׁוֹן חִיִּיב וְהַשְּׁנִי פֶטוּר** **"כִּפֹּר אַחַד וְהוֹדָה אַחַד הַכּוֹפֵר חִיִּיב** **"הִיו שְׁתֵּי כִיתֵי עֵדִים** **"כִּפְרָה הָרִאשׁוֹנָה וְאֲח־כ כִּפְרָה הַשְּׁנִיָּה שְׁתֵּיהֶן חִיִּיבוֹת מִפְּנֵי שֶׁהָעֵדוֹת יִכּוּלָה לְהַתְקִיִּים בְּשִׁתְּיהֶן: **גַּמִּי' אִמַּר שְׁמוּאֵל** **"רֵאשׁוּהוּ שְׂרָץ אַחֲרֵיהֶן אִמַּרוּ לוּ מִה אַתָּה יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת פֶּטוּרִין עַד שִׁישְׁמַעֲנוּ מִפִּיו מֵאִי קָא מִשְׁמַע לָן תְּנִינָא **"שִׁילָח בִּיד עֲבַדוּ אוּ שְׁאֲמַר לְהֵן הַנִּתְבַּע מִשְׁבִּיעַ אֲנוּ עֲלֵיכֶם שְׁאֵם אַתֵּם יוֹדְעִין לוֹ עֵדוֹת שְׁתַּבּוּאוּ וְתַעֲדוּדוּהוּ הִרִי אֲלוּ פֶטוּרִים עַד******

שְׁבוּעַת הָעֵדוֹת פֶּרֶק רְבִיעִי שְׁבוּעוֹת

אִמַּר לְהוּ רַב פֶּפֶּא אִי מִפְקִדוֹן. הוּו מִיִּיתִי רְצִנָן מִפִּי עֲצֻמוֹ לִשְׁבוּעַת הָעֵדוֹת הוּו מִחִיּוּצִי לִיֵּה אֲפִילוּ שֶׁלֹא צִבִּית דִּין כִּי הֵתֵם דְלִכּוּלִי עֲלִמָּא דוֹן מִינָהּ וּמִינָה אִית לָן וְהֵאִי דִלֹא מִחִיּוּצוֹ אֲלֹא צִבִּית דִּין מִשּׁוֹס דְלֹאֹו צִגְזִירָה שׁוּה מַשְׁבוּעַת הַפִּקְדוֹן גַּמְרִי לֵה אֲלֹא מַשְׁבוּעַת הָעֵדוֹת גּוֹפֵה מִקָּל וְחוּמַר מִה מוֹשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים חִיִּיצ צַעֲדוֹת כִּדְכָתִיב (וַיִּקְרָא ה') וּשְׁמַעְהָ קוֹל אֱלֹה מִפִּי עֲצֻמוֹ מַצִּיעָא: **לֹאֹו דִגְמַרִי לֵה מַעֲדוֹס.** דֵּהָא צִפְקִדוֹן אֲשֶׁר יִשְׁבַּע עֲלֵיו לִשְׁקֹר כְּתִיב (שֵׁס) מַשְׁמַע מִפִּי עֲצֻמוֹ וְהֲכֹא לִיכָא לְמִידוֹן קִי"ו דּוּדֵאִי מוֹשָׁבַע מִפִּי עֲצֻמוֹ חֲמוּר מִמוֹשָׁבַע מִפִּי אַחֲרִים אֲלֹא מִגְזִירָה שׁוּה גַמְרִי לֵה מַעֲדוֹת וּמִדְחִיִּיצ צִבִּית דִּין וְשֹׁלָא צִבִּית דִּין אֲלֵמָא דוֹן מִינָהּ וְאֹק

